14e JAARGANG — CURACAO DEN 27sten NOVEMBER 1897. — No. 726

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl.0,05 voor elken regel fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl.0,07½.

Curaçao 26 November.

Buitensporigheden.

———o———

Onder dezen titel bevat het *Journal des Débats* een merkwaardig artikel. Het handelt over de zonderlinge praktijken en bijgeloovigheden, die tegenwoordig als in het einde der achttiende eeuw, den tijd der groote revolutiën, in Frankrijk met het meeste genoegen door velen worden omhelsd.

Het is inderdaad juist als in het Voltairiaansche en goddelooze Frankrijk der vorige eeuw. Men kan er weder uit leeren, dat de daling van het godsdienstige geloof tot onmiddellijk en standvastig gevolg heeft de stijging van de onredelijkste bijgeloovigheden. De modernen weigeren te gelooven aan de getuigenis der Goddelijke Openbaring over God, en zij offeren gedwee hun verstand en hun wil aan de buitensporigste uitvindingen der menschelijke verbeelding, om geen erger woord te gebruiken. Voor de zooveelste maal wordt bewezen, dat de ongeloovigsten de bijgeloovigsten zijn. Luisteren wij slechts een oogenblik naar den scherpzinnigen schrijver!

Gij herinnert u dien acteur uit de vaudeville of het melodrama, ik weet niet juist meer welke, die, verrast en verbijsterd door de vreemde en gekke voorvallen, ten laatste aan zijn eigen gezond verstand begint te twijfelen. Van niemand of niets begrijpt hij meer iets; hij ziet er zelfs van af om te begrijpen; hij zou niet meer kunnen begrijpen. Alleen weet hij nog het hoofd tusschen de twee handen te nemen, en op snijdenden toon te roepen: "o, mijn hoofd, mijn arm hoofd!...."

Hiertoe zijn hier in Parijs nu allen gekomen, of bijna allen. Ik geloof ten minste dat wij een heel eindje op weg zijn om gek te worden. Als wij er binnen eenige jaren in slagen ons verstand en ons evenwicht terug te vinden, zal er een mooie enquête zijn te houden, een prachtig rapport te schrijven door eene commissie van aliénisten: "Over den voortgang van de verstandsverbijstering aan het einde der negentiende eeuw, over hare oorzaken, hare eigenaardigheden en hare gevolgen." Wij zijn hier viermaal in het uur overrompeld door toovenaars, profeten, slaapwandelaars, duivelskunstenaars en kwakzalvers. Elke dag brengt zijne verrassing mede of zijne aperij. Wij maken zoetjes aan onzen geest en onze ziel bijgeloovig, overspannen, buitensporig.

Er is nu een nieuw wonderdoener opgetreden, de heer Schnébelin, professor in de Duitsche taal en in de zielkundige wetenschappen. Professor Schnébelin laat de stoelen op zijne wenken gehoorzamen en zelfs spreken; hij ontketent naar willekeur de klopgeesten en zendt hen uit kloppen waar hij wil; hij gebiedt oppermachtig de zielkundige krachten, die, als ik mij zoo mag uitdrukken, zijn oog en zijn vinger bedienen. Hij vloeit ook over van openbaringen. De toekomst bevat voor hen geen duisternis: zonder haperen leest hij in het donkere boek onzer lotsbestemming en voorzegt ons de vreemdsoortigste dingen.

Als sujet of knecht heeft hij een armen jongen, die aan de vallende ziekte heeft geleden, maar nu naar het schijnt door hem genezen is. De dienstbare geest betuigt zijne dankbaarheid door te profeteeren.

De professor heeft ook twee broeders; dat hangt aan de groote klok, want hij put zich steeds gaarne uit in openbaringen over zichzelven en de zijnen. De eene is chemist te Vaucresson, de andere kapitein der gendarmerie te Corbeil. Den chemist verveelt hij van tijd tot tijd, door op eenen afstand of uit de verte zijne stoelen te laten dansen; den kapitein moet hij af en toe treiteren. 't Is te hopen, dat ten minste de chemist hem in zijne alchimisterij den een of anderen dag zal weten te ontmaskeren; in elk geval reken ik op den gendarm, om, als het welletjes is, den onbescheiden praatjesmaker te arresteeren. In wèl gepolijste republieken eindigt de stoelendans vroeg of laat in het vrije logement, dat te Parijs de viool wordt genoemd.

Professor Schnébelin beroept zich voor zijne buitensporigheden, naar men zegt, op deze machtspreuk van dokter Charcot: "Binnen vijftig jaar zal de duivelsche of de zwarte kunst heel Frankrijk hebben overweldigd." Ik weet niet, of die spreuk echt is: zij komt mij zelfs verdacht voor; maar hiermede ben ik het eens: dat wij al een heel eind op weg zijn om haar te verwezenlijken. De groote zenuwlijderij verspreidt zich dagelijks meer en meer; en het geneesmiddel, al is het aanwezig, wordt hoe langer hoe minder aangewend. Aan wie de schuld? Ik ben niet genoeg theologant, moralist of asceet om het te kunnen zeggen. Ik laat dat over aan anderen, minder onwetend of meer stoutmoedig dan ik. Zij mogen redeneeren, of uitweiden over al die excentriciteiten; zij mogen het raadselschrift ontcijferen en over de verwijderde en de laatste oorzaken philosopheeren.

Wat ik vooral betreur, zonder dat ik er mij erg over verbaas, het is, dat professor Schnébelin, die ongetwijfeld toerekenbaar is, en de jonge August, zijn gedienstige geest, eerlang een vrij groote cliëntèle zullen hebben. Profeteert August, ook de professor heeft een mooi profetiënboek, blauwboek genoemd, al zijn de orakels, daarin vervat, niet alle even rooskleurig. Schnébelin houdt séances voor de burgers en de bezittende klassen; August voor het volk, voor koetsiers, concierges, dienstboden, winkeliertjes enz. Of zij hun kunst kosteloos ten beste geven, of niet, is mij onbekend; ik zal het hun ook niet gaan vragen; maar gratis of niet, zij werken niet voor stoelen of banken. Ik ben heel niet overtuigd, dat het lagere onderwijs en de dagbladlectuur van den laatsten tijd genoeg (?) licht hebben verspreid in de Fransche hersenen, om er, als meer gebeurde, den champignon van het bijgeloof in voldoende schaduw niet welig te laten tieren. De Parijzenaars van heden zijn de achter-kleinzoons der stuiptrekkende geestdrijvers van den jansenistischen diaken Paris! Jozef Balsamo, graaf van Cagliostro, die is gepopulariseerd door Dumas vader, is nog niet uit het geheugen der menschen verdwenen!....

Wat te doen?.... De alarmklok

FEUILLETON.

Un despedida.

Fin.

"Mi no por juda, Jan," é tabata disculpé, suplicando, "mi kier tené mi trankil, ma mi no por mas. Ma pakiko mester ta asina? ki dichoso nos ta aki!"

Atrobé el a cohé cabez di su esposa den su braza: el a comprendé koe asina é ta consolé semper. Ma e no por haci esai largoe, pasobra zona di su horlosji na muraja tabata biséle koe ta ora pa bai.

Poco-poco el a larga cabez di su muger bai, i el a bai cerca su jioe. Es muger, jorando ainda, no a ripara nada casi. "Com bai mi chikitoe," é dici den su orea," mi ta spera koe pronto mi ta cerca bo atrobé. Lo bo ta semper bon? Mamatji ta masjar tristoe." Es jioe koe no ta comprendé ni un palabra, tabata hari i saca su braza afor.

Awor momento di mas pisar a jega. El a camna ketoe bai cerca su muger, el a kita su manoe for di su cara i dici coe dulzura:

"Muger, ora a jega. Larga mi jama bo adios."

Makinalmente el a lamanta i cohé su esposo braza sin por a papia otro palabra koe: "Mi querido .... querido .... querido."

Es despedida ai tabata asina pisar pé; ai, asina pisar!

"Ai, é dici si mi bolbé, anto mi ta pidi mi retiro, i anto nunca mas nos ta separa for di otro."

E no tabata tendé kiko es homber tabata papia i el a keda tenéle duro, sin papia otro cos koe: mi dusji esposo, mi esposo....

A bira iaat caba. Suave ma decidido el a los braza di su esposa, el a primi ainda su boca riba su frenta i el a kita bai. El a keda ta mira su esposo distraida, ma despues el a coeminsa ta grita ansioso: "Jan, Jan, Jan!" ma el a drai solamente pa bisa su muger "adios!"

Jorando el a cai den un stoel. "Mi no ta miréle mas," é tabata jora.

Un boz di homber tabata papia. Tabata su cunjar a bin consolé. Tabata su roeman a encargé, teniendo, koe é por haci cualkier cos di loco; por egempel di bai na tren i pa desconsehé esai, el a pidi su roeman di bai tira un bista pé.

"Bon dia, Marie, su cunjá dici coe né, mi mester doena bo coemindamentoe di Jan, mi a contré na camina."

Es esposa tristoe a hiza cara mira su cunjá i el a coeminsa jora:

"Bo.... bo.... Kiko bo ta haci aki? Pakiko bo no ta bai Atjeh? Bo no ta casar. Bo també lo a considera Jan pa cobarde si el a bisa é ta maloe. Si, sin duda. Ma pakiko bo no ta bai anto? Ma pakiko mester ta cobardia, si é no bai? I pakiko no ta cobardia, koe bo si, ta keda aki sosegá, ta camna toer camina? Ai, cieloe santoe, mi no ta mirele mas!"

Su cunjá a largé papia toer cos sosegá i ora el a caba é dici:

"No tin cos na mundoe koe lo mi no kier a doena pa evita es despedida di boso dos, ma no tabatin un medio posibel. Pakiko mi mes no ta bai? Pues pasobra nan no a manda mi i també nan a nenga mi di drenta den di 9 bataljon.

El a sinti koe e tabata poco inhusto coe su cunjá. El a doené manoe i dici: "Pordona mi, es koe mi a caba di bisa bo, mi no sabi kiko mi tabata papia, mi no por corda."

El a sigi ta jora.

Diez cuater dia después. Muchoe sosiego es troepanan di Java no tabatin despues koe nan a jega Atjeh. Mes ora tabatin masjar cos di haci. Pronto nos troepa mester a bringa coe enemigonan koe tabata na toer camina scondir. Es promé oficial Van der Elst tabata encarga pa protega *ambulance*. E no tabatin nada otro di haci koe di mira noema com bala di enemigonan koe tabata tira asina maloe, tabata pasa riba su cabez, sin lógra nan obheto.

Más nos troepa tabata jega den posecion di enemigo, mas tantoe tiramentoe tabata aumenta i semper balanan tabáta pasa hopi haltoe riba troepanan di Van der Elst. Toer tabata landa den sudor di molestiá, nan cara cajente tabata lombra manera spiel. Van der Elst a discubri un conocir den compagnie, koe no por a soporta es calor, esai a doené un gustoe di hari, i ora koe es oficial a pasa su dilanti é dici:

"Asina ta otro cos, koe sinta bebé den club. Un paseo chikitoe asina ta haci bo bon!"

"Spera un poco noema," es otro a respondé, "despues ta bo turno, percura noema koe bo por sali liber."

Hariendo es dos oficialnan a bisa otro un bon dia....

Di ripiente Van der Elst a cai. Su spada a cai for di su man. Sin mové el a keda droemi na suelo i coe un cara hariendo. Hende no por a mira nada mas na su curpa koe dos pleki di sanger, un riba su wowo drechi i otro na su cara. Un bala a maté. Algun momentoe a pasa, promé koe nan tabata sabi koe Van der Elst a cai. Nan a hibé *ambulance*. Dokternan di egercito a samina es herido i sacudiendo cabez nan dici:

"Morto. E ta casar?"

Morto di es oficial ai tabata poné cerca es otro nan koe é mes dia ai també a cai den cumplimiento di nan deber. El a keda droemi ai koe su cara contentoe, té koe bringamentoe a stop i koe solo a cumpli su trabao di dia; es ora ai nan a carge hiba na *kraton* i es cargadornan tabata spantar di mira es cara contentoe koe no tabata parcé cara di morto.

Plaza di Waterloo tabata cajente mescos coe na costa di Sumatra. Un cartero a entrega senjora Van der Elst un carta. Coe un mirada solamente el a ripara, koe tabata un carta di su esposo i el a coeminsa lezé un bez.

Lezando toer es palabranan carinjosa, i koe pronto lo é miré atrobe, a presenta un risa despues riba su cara, di promé risa despues di es dia di despedida. Poco poco el a bai na cuna di su jioe i é dici contentoe den orea di su jioe:

"Podisé papatji bini liger. Bo no ta contentoe?"

Ma promé koe a pasa muchoe ora, koe solo a drenta é dia, es cara tantoe contentoe a desaparecé i coe su coerazon na suela el a camna bai na es cuna i dici coe es jioe den su orea:

"Papatji no ta bini nunca mas. Awé mainta nos a despedi di dje pa eternidad. Bo no ta haja koe ta terribel, mi jioe?"

———

luiden! Dat ware misschien ook buitensporig! Er over lachen? Dat zou wijzer zijn, maar, wel beschouwd, niet troostelijker. In de Kamerzittingen zal er reden zijn voor eene interpellatie tot den heer Barthou, minister van binnenlandsche, over het Blauwboek van professor Schnébelin, of misschien zelfs tot den heer Hanotaux, minister van buitenlandsche zaken, omdat de kunstenmaker ons dreigt met internationale catastrophen. Er zou ook eene commissie van enquête zijn te benoemen, om zich naar professor Schnébelin te laten voeren en hem aan een streng verhoor te onderwerpen. Maar, mag men vragen, zouden de stoelen wel antwoorden aan onbescheidene en wantrouwige parlementairen?

't Is me toch maar een rare tijd, die, waarin de engel Gabriël, professor Schnébelin en de betooverde stoelen, Cornelius Herz en het Fransche parlement, zulke vreemde punten van aanraking en van vergelijking hebben! De Ecclesiastes heeft, meen ik, gezegd, dat "de zotheid der menschen onpeilbaar is als de afgrond der zee". Laten wij ons niet belachelijk maken, door er gedurig nieuwe peilingen in te willen verrichten. Wij hadden eertijds de faam van een geestig en toch gewichtig volk te zijn; men sprak van de ziel van den Franschman als van eene lichte, heldere, gezonde en blijde ziel. Maar als wij er ons op toeleggen, om een volk te worden van Jobards en van beuzelteliijders, dan zie ik niet in, wat wij daarmede winnen; wel, wat wij er mede verliezen. De spotzucht alleen blijft ons over: 't is een afleidend, maar waarschijnlijk geen herstellend apotheek artikel!

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Laatstleden Maandag overleed in het pensionaat *Welgelegen* na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervende de Eerwaarde Zuster MARIA DOROTHÉ, in de wereld WILHELMINA KOOPMANS, van de Congregatie der Religieuzen Penitenten-Recollecten van de Onbevlekte Ontvangenis te Roosendaal. De overleden Zuster werd geboren te Wageningen in de provincie Gelderland den 20sten October 1819, den 22sten Juni 1848 trad zij te Roosendaal in de Congregatie der Religieuzen Penitenten-Recollecten van de Onbevlekte Ontvangenis, in welke Congregatie zij den 31sten Augustus 1851 hare religieuze professie deed. Door hare Overheid naar de Curaçaosche Missie gezonden, kwam zij hier den 10den April 1852 aan en was eerst in het Convent te Otrabanda en daarna te *Welgelegen* in nederige huiselijke bedieningen werkzaam. Zij bereikte den gezegenden ouderdom van acht en zeventig jaren.

Nadat in de kapel van het pensionaat *Welgelegen* een H. Mis van Requiem was opgedragen, werd het stoffelijk overschot van Zuster DOROTHÉ op het R. K. kerkhof van Otrabanda ter aarde besteld. Zacht rust zij daar nu na een verborgen doch welbesteed leven, den dag verbeidende, dat aan haar het woord zal vervuld worden van Hem. Die gezegd heeft: Ik ben de verrijzenis en het leven, die in mij gelooft, al is hij ook gestorven, zal leven.

Zij ruste in vrede.

***

De Apostolische Vicaris van Curaçao, Z. D. H. Mgr J. J. A. VAN BAARS, zal van aanstaanden Woensdag tot Zaterdag 4 December uit de stad afwezig zijn.

***

Op last van Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS zal de volgende week in alle kerken van het Curaçaosche Vicariaat op een door de Rectoren dier kerken nader te bepalen dag een H. Mis worden opgedragen en de Litanie van alle Heiligen gebeden worden om Gods zegen af te smeeken over de vruchten der aarde.

Havennieuws.

Hr. Ms. *Alkmaar* is Zondagmorgen, na van Dinsdag der vorige week oefeningen op zee gehouden te hebben, in de haven wedergekeerd.

***

De gewone paketvaart tusschen Curaçao, Aruba en Bonaire, met de *Gouverneur van Heerdt* in deze week onderbroken geworden wegens het repareeren en schoonmaken van bovengemeld schip.

***

Zooals men weet, kwam hier twee weken geleden de *Cleopatra* met gebroken achtermast en beschadigden achtersteven binnen. Dit Venezolaansch schip was op reis van Pto. Cabello naar Cumaná, doch bekwam onderweg averij. De *Cleopatra*, voorzien van een nieuwen mast en met herstelden achtersteven, heeft nu wederom onze haven verlaten om via Pto. Cabello de reis naar Cumaná te vervolgen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Sofia A. Jasagaray, George Mario, Sofia Hooglintez de Montas, Eliseo Montas, Alberto Romirez, Guillermo Marchena, Michele Patrone, Miguel Bermendez, Cosino Sternojucolo, Rudolfo Penso, Esterh Juliao, Josefina Pinedo, Chador Jiriesion, H. Cohen Henriquez, Bernardo Rodriguez (aang.)

Niet voor verzending vatbaar, een brief geadresseerd aan Julio Lyon te Maracaibo.

Kamer van Koophandel.

Bij de verkiezing van leden voor de Kamer van Koophandel die laatstleden Woensdag heeft plaats gehad, zijn als leden gekozen de Heeren C. SPOCK Cz., M. F. CURIEL en MORRIS CARDOZE.

Onderwijs.

Bij het examen, dat gisteren en heden gehouden is tot verkrijging van de akte van hulponderwijzer, is de Heer ANGEL C. DA COSTA GOMEZ, de eenige candidaat, die zich daartoe had aangeboden, geslaagd.

Het Gouvernementshuis.

Zoo bijzondere omstandigheden niet tot uitstel noodzaken, zal de Hoogedel Gestrenge Heer Gouverneur der kolonie zeker met Januari aanstaande het Gouvernementshuis in het fort Amsterdam betrekken. In het begin der volgende maand zal men aanvangen met de toebereidselen en het in orde brengen van het huis voor de ontvangst van den Hoogedel Gestrengen Heer Gouverneur.

Colegio Sto. Tomás.

Door de Directie van het Colegio "Sto. Tomás" werd ons deze week toegezonden het *Programa de la solemne distribución de Premios.* Die plechtigheid zal plaats hebben den 10den December aanstaande.

Het programma zelf in zijn nette uitvoering en thans versierd met een juist gelijkende afbeelding van het vermaarde Colegio noodzaakt reeds om aan de beleefde uitnoodiging gevolg te geven. En wanneer wij dan nagaan, wat zooal ten gehoore gebracht zal worden, dan dunkt het ons onmogelijk den 10den December thuis te blijven, ook al zou men dat vooraf besloten hebben, en niet een paar uur, ware het slechts uit nieuwsgierigheid, te gaan vertoeven in de feestzaal van het Colegio "Sto Tomás."

Zal de uitvoering van het program beantwoorden aan het doel, dat bij het opstellen daarvan voorzat? Voorzeker ja. Declamatie in verschillende levende talen, muziek, zang, het opvoeren van een drama, waarvan de auteur, indien wij ons niet vergissen, een der leden van de Directie is, kunnen ons meer dan voldoende en zeker veiliger dan openbare examens toonen, op welken trap van ontwikkeling de studenten van het Colegio "Sto Tomás" staan, welke beschaafde en degelijke opvoeding daar gegeven wordt.

Doch eigenlijk hebben wij ook van die veelzijdige ontwikkeling en van die uitstekende opvoeding geen bewijs meer noodig, het groot aantal studenten, die dit jaar geregeld de lessen van het Colegio "Sto. Tomás" hebben gevolgd, de goede naam, dien het Curaçaosch Colegio in den vreemde heeft, de vruchten, die het reeds afwierp, spreken ten gunste daarvan en geven de duidelijkste bewijzen van de voortreffelijkheid, welke het Colegio "Sto. Tomás" op het gebied van onderwijs heeft bereikt.

Een andere vraag, waarin wij, ofschoon wij het niet luide bekennen willen, meer belang stellen, is: Zal de uitvoering van het program evenveel aantrekkelijks en aangenaams hebben als in vorige jaren? Wie zal het zeggen? Bij zulke gelegenheden hangt zooveel af van het oogenblik. Echter wij worden gerustgesteld. Bij een vergelijking van het program van dit jaar met dat van het vorige, vonden wij bij vele nieuwe ook nog verscheidene namen, die toen een goeden klank bij ons hebben gekregen, en dezen zijn ons zeker een borg voor het welslagen van den feestavond in het Colegio "Sto. Tomás."

Nog wenschen wij even te wijzen op een maatregel, welken de Directie van het Colegio "Sto. Tomás" in het belang der goede orde heeft meenen te moeten nemen. Slechts zij, die een program als uitnoodiging ontvingen, hebben het recht zich van den 1sten tot den 10n. December aan het Colegio te vervoegen tot het verkrijgen van de entréekaarten, die zij noodig hebben. Zoo groot toch was verleden jaar de toevloed van dames en heeren, die bij de plechtige prijsuitdeeling wilden tegenwoordig zijn, dat, ofschoon de beschikbare ruimte groot is, er toch nog plaats te kort schoot. Wij zullen hier niet er op wijzen, hoe ook dit toont, dat de prijsuitdeeling te San Fuego gezocht is: wel geven wij den genoodigden den raad, zoo zij ook aan hunne huisgenooten een avond van litterarisch en muzikaal genot willen verschaffen, niet te wachten tot de laatste dagen, maar zich spoedig in het bezit te stellen van de benoodigde kaarten, vóórdat alle plaatsen bezet zijn.

Politiezaken.

Een zeer bekende persoonlijkheid bij ons politiekorps, de marechaussee V. PR., die zich onder ons een zekere vermaardheid heeft weten te verwerven, zal met Januari den dienst verlaten. Hij is van plan hier handel in goud en zilver te gaan drijven. Of het korps marechaussees bij zijn heengaan verliezen zal, laten wij in het midden; wij kennen den man overigens niet anders dan als een ijverig en zedelijk politie-dienaar, de arrestaties echter zullen zeker niet meer zooveel aantrekkelijks hebben, de vermakelijke levendigheid en de bevallige zwier gaat er af.

—Zondagavond werden aan de Overzijde onder grooten toeloop van volk door drie politieagenten twee stationsroeiers van H. Ms. *Alkmaar* opgebracht wegens het deelnemen aan een vechtpartij.

—Verleden week Zaterdag is er door het verbreken der afsluiting getracht het magazijn van het Angostura White binnen te dringen. Ofschoon de sporen van gepleegd geweld duidelijk zichtbaar waren, is men er toch niet in geslaagd het magazijn te openen.

Ezelshoogmoed.

Het is wel eens aardig de dieren in hunne eigenaardigheden gade te slaan, minder pleizierig echter is het, wanneer die eigenaardigheden hinderlijk worden voor den mensch. Zoo schijnen de Curaçaosche ezeltjes het in het hoofd gezet te hebben, dat, wanneer zij eenmaal op de Koningin Emmabrug zijn toegelaten, zij heer en meester zijn over die brug. Vermakelijk was het geval, waarvan wij dezer dagen getuigen waren. Stel u over, dat van den kant van Otrabanda een dokterskoetsje, en van den kant van Willemstad een kar, neen twee karren, en voor ieder dier karren een hoogmoedige Curaçaosche ezel, de brug oprijden. Op zeker punt zullen het dokterskoetsje en de ezelkarren elkander moeten passeeren, doch geen nood, de ezels houden met de stijfhoofdigheid van een ezelskop het midden der brug. Daarna geschreeuw en schelden van de betrokken voerlieden tegen elkander, het paard wijkt uit, de ezels blijven pal staan op het midden der brug. Van beide kanten komen nog andere voertuigen aan, de ezels in het midden versperren allen doorgang. Nieuw geschreeuw en getier natuurlijk, de ezels worden bij de leisels en bij het gebit getrokken, zij blijven echter in den waren zin van het woord onverzettelijk. En het einde was, dat, wij waren er zelf getuigen van, alle aanwezige voerlieden de handen in elkander sloegen en gezamenlijk de karren met ezel en al opnamen en op zij zetten.

Wat wij nu gaarne willen? Dat onze ijverige brugwachters slechts dan ezelkarren toegang verleenen, wanneer de brug geheel vrij is en zoo dan bij toeval andere rijtuigen aankomen, dezen even vóór de brug wachten, totdat de ezels hun hoogmoed hebben botgevierd. Op een andere manier valt er niets aan te doen, ezelskoppen zijn nu eenmaal niet tot reden te brengen.

Onze hondenvangers.

Parijs heeft zijn rattenjagers, Curaçao zijn hondenvangers. Wanneer men in de laatste dagen 's morgens vroeg onze goede stad eens had doorgewandeld, dan zou men de volgende ontmoeting hebben gehad: Twee gedetineerden in hunne eigenaardige kleederdracht en voorzien van eenige vademen tamelijk dik touw onder geleide van een politie-agent. Wat dezen in hun schild voerden? Wacht maar even; op een afstand zult gij een troep honden bemerkt hebben, die elkander beruikende of met de neuzen tegen elkander gedrukt, aan hunne kameraden en vrienden, met wie zij nog dienzelfden nacht door hun geblaf en gehuil onze zoete nachtrust hebben gestoord, den morgengroet schijnen te brengen. Maar bij die troep zijn honden, die niet voldaan hebben aan de wet door de gestelde belasting te betalen en over die belastingschuldigen heeft de wet macht. En op commando van den politie-agent vallen de geïmproviseerde hondenvangers onder de troep, grijpende en vangende, wat zij grijpen en vangen kunnen, doch ook op gevaar af van een diepen beet te ontvangen van een der zich losrukkende honden. Gewoonlijk is de vangst mager, daar de gevangen honden dikwijls wederom moeten worden losgelaten, omdat zij het bewijs van getrouwe betaling kunnen leveren, en de schuldigen zich wel uit de voeten maken, dikwijls ook wijl de Curaçaosche straatjongen, van nature een hondenvriend, aan de wanbetalers de vlucht vergemakkelijkt en, zoo de politie-agent niet te dicht in de nabijheid is, nog wel eens het touw losknoopt, waarmede de delinquent gekneveld is. Arme gedetineerden! na een morgen vol vermoeienis en inspanning, uitgejouwd en bespot door nietsdoeners en straatslijpers, dikwijls nog onheusch behandeld door den politie-agent, die zijn verkropte woede over het mislukken der onderneming niet op de omstanders kan koelen, trekken zij af met één, hoogstens twee beestjes aan de lijn. Zou er geen ander, meer afdoend middel zijn om ons van de hondenplaag te verlossen?

NEDERLAND.

Staten-Generaal.

Welk onthaal de voorstellen tot afschaffing van de dienstvervanging bij de militie en tot invoering van leerplicht in de Tweede Kamer zullen hebben, kan men reeds eenigszins nagaan, wanneer men de beschouwingen leest, welke bij de behandeling der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1898 over die punten

gemaakt zijn door de afdeelingen. Wij laten die beschouwingen hier verkort volgen.

Het in de Troonrede vervatte werkplan der regeering gaf tot verschillende opmerkingen aanleiding. Eenige leden zagen daarin geen regeerinsprogramma.

De meeste leden hadden begrepen, dat de Troonrede een werkplan geeft voor één jaar, hetgeen trouwens gepast voorkwam wegens de aanstaande troonsbestijging van H. M. de Koningin. Men mocht dus verwachten, dat de in die rede met name genoemde voorstellen in den loop van dit zittinsjaar zullen moeten worden ingediend, terwijl daarentegen de werkzaamheden ter zake van de wetsvoordrachten tot verbetering van den maatschappelijken toestand gedurende dit zittinsjaar van voorbereidenden aard zullen zijn.

Vele leden hadden met verwondering gezien, dat in het werkplan aan voorstellen tot afschaffing van de dienstvervanging bij de militie en tot invoering van leerplicht de voorrang gegeven wordt boven maatregelen tot verbetering van maatschappelijke toestanden, met name betreffende de volkshuisvesting, den arbeid en het armwezen. Bij de verkiezingen hadden toch vooral de sociale hervormingen op den voorgrond gestaan en was daarentegen over afschaffing der plaatsvervanging en vooral over invoering van leerplicht betrekkelijk weinig gesproken.

Verscheidene leden verklaarden, dat de afschaffing der plaatsvervanging naar hun aanzien in geen geval behoorde voorgesteld te worden dan als onderdeel van een voorstel tot hervorming der levende strijdkrachten, en dat een scheiding van beide regelingen voor hen een afdoende reden zou zijn om tegen een voorstel tot afschaffing der plaatsvervanging te stemmen.

Ten aanzien van de invoering van den leerplicht werden in de eerste plaats inlichtingen gevraagd omtrent hetgeen de regeering zal doen ter eerbiediging van de gemoedsbezwaren dergenen,die niet bevredigd zijn door zoogenaamd neutraal onderwijs.

Zeer enkele leden meenden, dat leerplicht gepaard meest gaan met erkenning van het recht der gemeentebesturen om schoolvoeding aan kinderen van onvermogenden te verschaffen.

Tegen deze beschouwingen werd aangevoerd, dat de afschaffing van de plaatsvervanging en de invoering van leerplicht hervormingen zijn, waarvan de verwezenlijking door de politieke richting, waartoe de leden van het ministerie behooren, als dringend noodig is beschouwd. Het werd mogelijk geacht die maatregelen thans tot stand te brengen met instemming van de leden der Kamer, op wier steun de regeering in de eerste plaats mag rekenen.

Met betrekking tot de afschaffing der plaatsvervanging werd verder opgemerkt, dat deze maatregel volstrekt geen nieuwe uitgaven voor den Staat met zich zou brengen. Ook betoogde men, dat vastkoppeling van een voorstel omtrent deze aangelegenheid aan de nadere regeling van het defensiewezen de kans op welslagen in sterke mate zou doen verminderen.

Ten aanzien van den leerplicht werd de meening geuit, dat het zeer goed mogelijk zal zijn de gemoedsbezwaren van de voorstanders van het bijzonder onderwijs te ontzien.

Men meende, dat schoolvoeding door vele ouders als onteerend zou kunnen beschouwd worden en dat, indien er rede is de kinderen op school te voeden, er evenveel reden bestaat om ook het gezin thuis van voedsel te voorzien.

BUITENLAND.

Rome.—De heer Brugidou te Rome nam, bij gelegenheid van 's Pausen jubilé, het initiatief tot de inschrijving voor een kerk, die aan den H. Joachim zou worden toegewijd. Deze heer heeft echter van dit vertrouwen misbruik gemaakt, met het gevolg dat de Paus verplicht was, hem uit het beheer te ontzetten. Brugidou heeft daarop de kerk niet willen ontruimen, zoodat de zaak voor den rechter is geweest en de Paus in eerste instantie het pleit heeft verloren. De zaak komt echter nu in appèl.

De liberale correspondent van de liberale *Indépendance* bekent, dat deze uitspraak hem al te kras is en hij haar bij geen mogelijkheid kan verklaren. Hij licht dit volgenderwijze toe: Stel, dat ik een inschrijving open om aan iemand een geschenk aan te bieden. De bijdragen vloeien toe en ik koop of laat het cadeau maken. Aan wien komt dit cadeau wettig toe? Het gezond verstand zal antwoorden: Aan hem, voor wien het, krachtens de intentie der inschrijving, bestemd is, en niet aan hem, die het geld heeft opgehaald. Er valt aan deze even logische als krachtige veroordeeling der houding van den Italiaanschen rechter door een anti-Pausgezind blad geen woord toe te voegen.

Men berichtte later aan de *Univers* dat de uitvoering, zelfs de voorloopige, van het proces-Brudigou, waardoor aan den H. Stoel de S. Joachimskerk, welke als geschenk aangeboden werd aan den H. Vader door de geloovigen der gansche wereld, ontroofd wordt, uitgesteld is wegens de protesten van het Vaticaan. Op 12 November zou de uitspraak der hoogere rechtbank, waarop beroep gedaan is, plaats hebben gehad.

De Italiaansche pers geeselt in scherpe bewoordingen den ongelukkigen toestand van Italië. Het zijn niet alleen de Katholieke bladen, die zulks doen, maar ook de onafhankelijke liberale pers, dat wil zeggen, die bladen, welke, door liberalen geschreven, niet als officieuzen in den bezoldigden dienst der regeering staan.

De liberale *Mattino* van Napels kan den anti-clericalen veldtocht, dien het Ministerie Di Rudini ondernomen heeft, niet goedkeuren. De officieuzen zelven zouden het verkeerde ervan moeten inzien, daar zijn eerste gevolg eene verzwakking van het kabinet zelf is; de anti-clericalen toch eischen het ontslag van Prinetti, minister van openbare werken, omdat hij onlangs een beleefdheidsbezoek heeft gebracht bij Kardinaal Ferrari, aartsbisschop van Milaan! Men heeft reeds zooveel priesterjacht gemaakt, zegt de *Mattino*, dat het type van den papenvreter een der meest onsympathieke in den lande is geworden. "Hij doet denken aan een hondje, dat tegen de maan blaft," en hij bewerkt slechts "nieuwen steun, nieuwe vriendschap voor den vijand, dien hij wil vernietigen."

Andere bladen spreken in denzelfden geest en verklaren, dat de anticlericale politiek slechts geschikt is, om het land aan zijn ondergang te helpen. De zeer liberale *Paese* schrijft: "Het volk vraagt zich af: wat goeds heeft ons de revolutie gebracht? we zien ons immers het laatste stuk brood ontvallen, dat we vroeger met werken konden verdienen. Welke van onze verwachtingen is vervuld? Valsche stellingen toegepast door even ijdele als onbekwame menschen, hebben onzen rijkdom vernield, en met de armoede groeien de onzedelijkheid en de misdaden aan. Wij hebben het geloof aan den Staat zelven verloren, en de toekomst schijnt ons zwart en dreigend. Waarom blijven we voortgaan op dien weg?"

De Katholieke bladen konden het niet duidelijker zeggen.

Frankrijk.—Paul de Cassagnac kondigt in de *Autorité* een nieuw beursschandaal aan. In 1890 kreeg de heer Jacob, van den koning van Siam, de concessie der goudmijnen van Watana, Sakeo en Bucknas. Na menige vruchtelooze poging stichtte Jacob de *Maatschappij der goudmijnen van Watana*. Eén schoone naam muzikaal.. dat zou pakken! En geen slechte zaak, op het oogenblik dat de Engelschen de Fransche markt overstroomden met goudwaarden. Als de Engelschen de centen onzer gapers weten binnen te palmen, waarom zou ik het dan ook niet doen? meende Jacob, en hij wist zijne zienswijze door eenige patriottische Franschen te doen deelen. Op 1 Oct. 1895 is de zaak op den besten voet. Aandeelen worden verkocht voor 975 fr. Er waren 57,000 aandeelen. De zaak kreeg aldus een waarde van 57 millioen, en daarvan was gestort 375,000 fr. De Watana-mijn overtrof de *Chartered*, de *Robinson* en bereikte het toppunt harer glorie.

In 1896.... *debâcle*. Men bevindt, *dat er geen goud in de mijnen is*. De stalen erts, naar Parijs gezonden, bevatten hoegenaamd geen goud. De mijnen waren niets eens geopend!!!

En daar had men aandeelen voor 975 fr. op gekocht! En wilt ge weten, wanneer eindelijk het gerecht der republiek zich met de zaak bemoeit? Op 18 October 1897. — Nu al?

Duitschland.— Alle Duitsche bladen verdiepen zich nog in beschouwingen en gissingen betreffende de weigering van den Tsaar, die den groothertog van Baden in Darmstadt niet heeft willen ontvangen: maar zij tasten allen nog steeds in het duister rond, en een officieële opheldering is nog van geen zijde verschenen. Wel wordt zijdelings te kennen gegeven dat de oorspronkelijke lezing van des Tsaren weigering door de *Karlsruher Ztg* gegeven, niet geheel juist is, maar een verbetering krijgt men niet te hooren. Alleen verzekert de officieuze pers eenparig dat de "hooge politiek" er niets mede te maken" heeft. Maar was het dan wel *noodig* en *verstandig*, vraagt de *Germania*, om een familie-veete of oneenigheid tusschen twee hoven aan de groote klok te hangen, op een wijze als te Karlsruhe is geschied? Moest men niet liever vermeden hebben geheel Duitschland in rep en roer te brengen en aan Frankrijk leedvermaak te bezorgen? De opvatting dat vrouwentwisten oorzaak zijn van 't geval, wordt door den Berlijnschen correspondent der *Magdeburgische Ztg* bestreden met een beroep op de omstandigheid dat, met uitzondering van de te Koblents wonende erf-groothertogin van Baden (prinses Hilda van Nassau), er geen jonge vrouwen zijn aan het hof te Karlsruhe, terwijl de ziekelijke en bejaarde Groothertogin toch wel geen aanleiding gegeven zal hebben tot oneenigheid met de 20-jarige groothertogin van Hessen (geb. prinses van Saksen-Coburg) of met de Tsaritsa, (geb. prinses Alix van Hessen). Tegenover het argument dat de groothertog van Baden zijn bezoek in het geheel niet aangekondigd zou hebben indien er oneenigheid bestond tusschen de beide Duitsche hoven, staat een mededeeling van de *Kölnische Ztg* dat Zondag, den dag na het verschijnen van het hofbericht in de *Karlsruher Ztg*, verscheiden uren achtereen op last van den Tsaar een keizerlijke trein te Darmstadt gereed heeft gestaan om te vertrekken. De *Kölnische* maakt daaruit op dat niet de Tsaar, maar het hof te Darmstadt den groothertog van Baden onaangenaam heeft willen zijn.

Spanje.- Het antwoord van Spanje op de nota van de Vereenigde Staten is aan generaal Woodford ter hand gesteld. Het antwoord wijkt enkel in de bewoordingen af van de instructies, die aan maarschalk Blanco zijn gegeven, maar is in den geest daaraan gelijk. De Spaansche Regeering spreekt de verwachting uit, dat de opstand binnen korten tijd onderdrukt zal zijn, dank zij de toegestane autonomie en het verlies van den steun uit Amerika. De bewoordingen van Spanje's antwoord zijn zachter dan men uit de voorloopige mededeelingen zou opmaken. Maar het stuk, dat 30 bladzijden beslaat, is toch ferm van toon. Er wordt nadruk gelegd op het verlengen van den opstand tengevolge van de vrijbuiters-expeditiën, maar er schijnt niet bij te staan dat deze onder bescherming der Amerikaansche vlag naar Cuba konden landen.

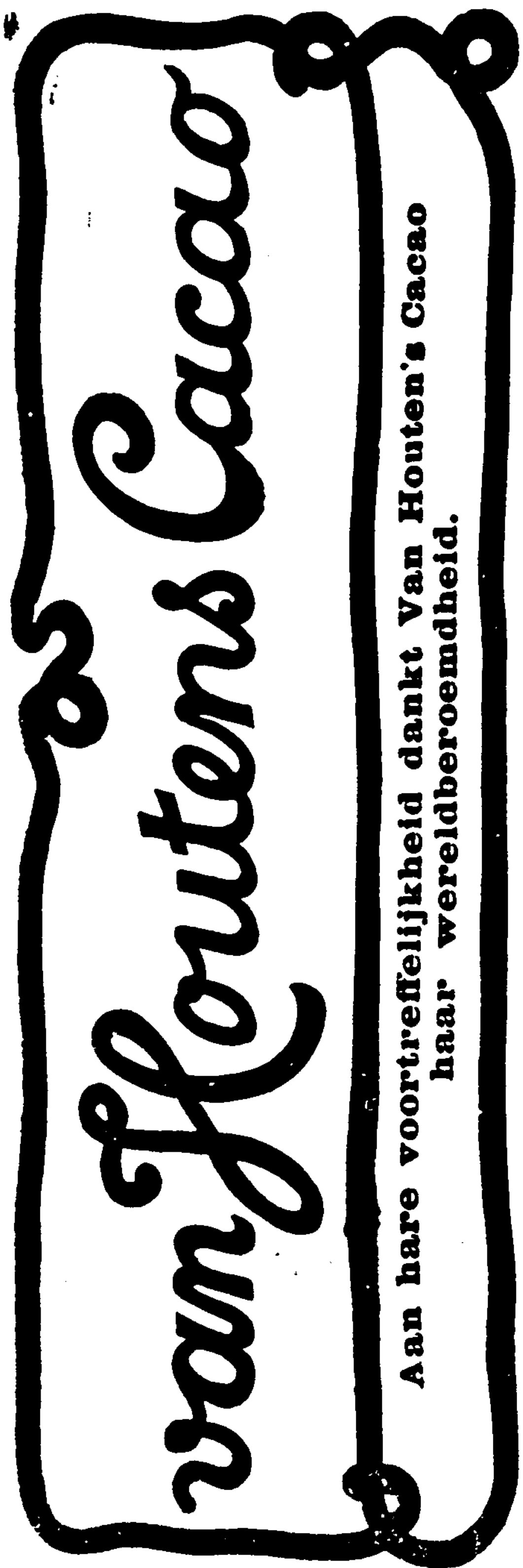
Woodford zal, naar men zegt, de Nota niet beantwoorden, en ze zal ook niet openbaar gemaakt worden: men rekent op een groote verbetering in den toestand op Cuba, tegen den tijd dat de Amerikaansche Kamers bijeenkomen. Een telegram uit Washington aan den *Imparcial* meldt, dat in een officieuze nota werd verklaard dat, wanneer Spanje de goede diensten van de Vereenigde Staten niet aanneemt, president Mac Kinley zich verplicht zal zien krachtige maatregelen te nemen.

ADVERTENTIEN.

TE KOOP

het huis No. 5 in de Van den Brandhofstraat, Scharloo. Te bevragen bij

C. & H. EVERTSZ.

Dr. Ph. J. Evertsz Hz.

ARTS,

biedt het publiek zijne diensten aan:

SPREEKUREN:

7 tot 8 's morgens. 3 tot 4 's namiddags.

TELEPHOON No. 157.

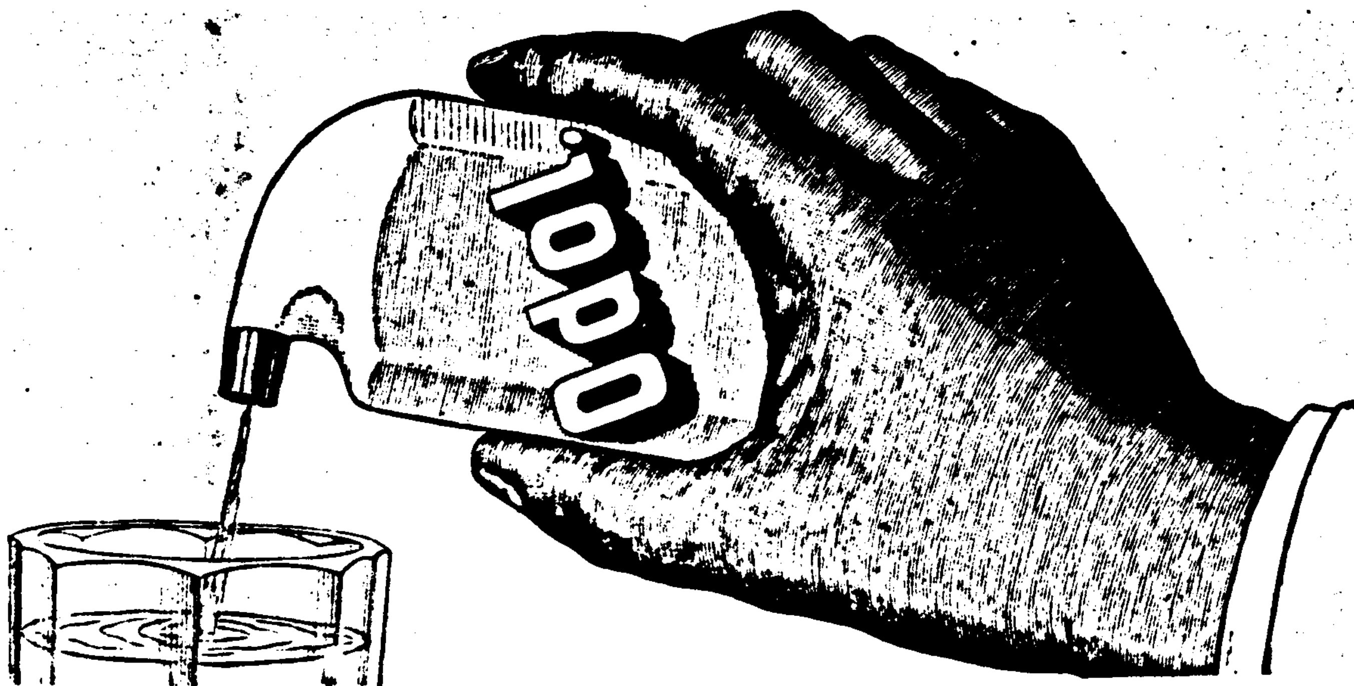
HUIS No. 12. SCHARLOO.

Curacao, October 1897.

TE HUUR

de benedenwoning van het huis *Beau Séjour*, gelegen op den Berg, Overzijde, te bevragen bij

E. DE VEER ABRAHAMSZ.

BEKENDMAKING

De ondergeteekende, door de Hollandsche Credietbank te Amsterdam benoemd tot Vertegenwoordiger voor den verkoop van Europeesche premie-loten op termijnbetaling op dit eiland en de overige eilanden der kolonie, biedt hierbij aan het publiek die premie-loten op buitengewoon voordeelige conditiën te koop aan.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij den ondergeteekende.

Curaçao den 1ste October 1897.

NICOLAS J. H. CURIEL.

DE door ons in 1867 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBR. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten.*

TOSES Y CATARROS.

Como curativo de la Tos y del Catarro no tiene igual la Emulsión de Scott. Hay gran diferencia entre "detener" ó "aliviar" y *curar radicalmente* un catarro ó tos. No puede haber curación real sin hacer desaparecer la causa de la enfermedad. La Emulsión de Scott devuelve al sistema robustez y fuerzas haciendo que no esté tan expuesto á estas enfermedades. El principio de la Tísis es á menudo un catarro ó tos. Como la

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa cura tan efectivamente la tos y el catarro, se la considera muy necesaria medicina de familia que es prudente conservar en la casa contra tan fuecuentes afecciones. Es agradable al paladar. Los niños la toman con verdadero placer y los transforma de raquíticos y endebles á fuertes y rollizos, blindandolos, por decirlo así, contra las Toses y Catarros y otras enfermedades. Pruébese. No hay nada mejor para curar la Anemia.

De venta en las Boticas. Rechácense las imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

Botica Central

DE LANNOY & Co

CURAZAO—OTRABANDA

Calle Ancha N 160

Teléfono No 107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas: perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra, etc., etc.

M. B. GORSIRA & Co

—HEERENSTRAAT—

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancías renovado por todos los vapores.

Novedades,

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER

LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1895, onder No. 8350 D t/m No. 2809 E, zal plaats hebben op Donderdag den 2den December a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 25 November 1897.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar-en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1895 bao di No. 8350 D té No. 2809 E lo toema lugá dia Huebes 2 di December i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 52 November di 1897.

President,

M. P. CURIEL.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW YORK.

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor.

— De Venta Por —

Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

Gebrs. Van Best

FABRIKANTEN

VAN

TABAK, SNUIF EN SIGAREN,

TE

VALKENSWAARD BIJ EINDHOVEN (Holland.)